

Prøve. Jeg mener rigtignok, at der dog ved denne skulde foruden Modermaalet fordrøes eet fremmed Sprog, nemlig Græst, men ellers ikke noget som helst fremmed Sprog. — Paa Enkelt- hederne skal jeg ikke gaa ind, da den ærede Ord- fører har været inde derpaa saavel som det ærede Medlem for Maribo og det ærede Medlem for Kjersteminde. Det var kun min Mening idag at udtale nogle bestemte Grundsaetninger og paapege, hvad det var, der havde gjort, at vi ingen Dei vare komne med de kirkelige Forhandlinger, og jeg skal med Fornøielse og med Læt lade mig indøbegaa og mødige paa Punkter, hvor jeg ikke skulde have Ret.

Formanden (Krabbe): Jeg finder Anledning til at indsthyde den Bemærkning, at Bestemmelser angaaende Præsternes Lærefrihed, som det ærede Medlem omtalte som Gjenstand for eventuelle Ændringsforslag, neppe ville kunne være egnede til at stilles som Ændringsforslag til et Forslag til Lov om Besættelsen af Embederne. — Den endelige Afgjørelse heraf maa imid- lertid som sædvanlig forbeholdes, til Ændrings- forslag foreligger.

Sable: Saa ofte et Forslag af den Bes- staaenhed som dette har været forelagt for Rigs- dagen, har jeg tilladt mig at udtale en aldeles afvigende Mening fra det, der har været de Flestes Mening i denne Sal, og derfor er det ogsaa, jeg ikke kan tie stille nu, da Sagen er kommen frem igjen.

Da den i 1871 var for, henvendte Forslags- stilleren den Opfordring til mig, at jeg skulde gjøre min afvigende Mening derom gjældende ved at fremsætte den paa en bestemt, lovformelig Maade, og da en saadan Opfordring var kommen fra det daværende Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) formulerede jeg mine Tanker i et Forslag, som ærede Medlemmer, der interessere sig derfor, ville kunne finde, naar de slaa' efter i Oversigt over Rigsdagens For- handlinger fra 1849—74 Side 88. De vilde der kunne finde tilstrækkelige Angivelser for at kunne se, hvad det var for en Tanke, som jeg da søgte at gjøre gjældende. Det er nemlig min Over- bevisning, at det, man her rører ved, er en mere vigtig Sag, end de Fleste vel egentlig tænke paa. Den vedrører Omraader, der ikke kunne behandles saa let eller paa samme Maade som andre For- slag i denne Forsamling.

Jeg har nemlig en stor og varm Interesse for, at det borgerlige Samfund kan udvikle sig med den størst mulige Frihed, saa at alle de gode Kræfter i det kunne komme til Raadighed; men jeg har ikke mindre Interesse for, at Alt, hvad der vedrører Spørgsmaalet om Troen, kan komme

til at staa i sin fulde Renhed, og — saa vidt menneskelige Forhold tillade det — upaarvirket af alle mulige verdslige Hensyn. Det er af denne Grund, at jeg i denne Sag har indtaget en Stil- ling, som er afvigende fra de Flestes, og naar jeg nu idag kommer til at tale om dette Spørgs- maal, saa skal jeg dele mine Bemærkninger dels i dem, der vedrøre selve Forslaget — og dem har jeg allerede slaaet noget ind paa —, og dels i dem, som jeg vil tillade mig at gjøre overfor den ærede Ordfører og overfor det ærede Med- lem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund) samt tilbels ogsaa overfor det ærede Medlem fra Kjersteminde (N. Andersen).

Jeg vil da altsaa sige, at, naar man for Exempel hører den høitærede Kirkeminister sige, at han overfor endel Byraad har taget Hensyn til deres Indstillinger ved Besættelsen af Forstelærer- og Kateketembeder, saa maa den Tanke jo ligesom berøre Enhver, at disse Byraad jo ikke have den allermindeste kirkelige Interesse. De ere ikke valgte af Hensyn til Trossager, og der kan jo altsaa slet ikke være Tale om, at de i dette Stykke netop skulde træffe det Rette. Og naar paa den anden Side nogle af de Herrer have talt, som om det faldt ganske af sig selv, at det var Menig- hederne, som skulde vælge deres Præster, saa maa de jo rent have glemt, at, siden der blev givet Religionsfrihed her i Landet, er der For- skjel paa Sognefolk og Menighedsmed- lemmer, saa at disse to Thing ikke mere falde sammen. Man taler om Menigheden, og jeg maa sige, at alle de, som ikke ere gaaede ud af Folke- kirken, jo ogsaa i Virkeligheden hedde Menigheds- medlemmer; men der er dog Mange i de for- skjellige Pastorater, som ere Sognefolk, men som ikke høre til det, vi kalde Menigheden, og hvor høves der en Definition paa, hvem der skal kaldes Menighedsmedlemmer? Dette var netop et af de Punkter, som jeg i sin Tid tillod mig at gjøre Indsigelse imod, idet jeg for Exempel gjorde Ind- sigelse imod, at de, der havde den rette Abgang til Sakramentet, vare Menighedsmedlemmer. Jeg kan ikke finde mig i denne Definition, og jeg vil, ikke paa nogen Maade række min Haand til Noget, som fra Verdslighedens Side kunde fremme et uhyggeligt Hylteri i Landet. Altsaa, naar der tales om at tage Hensyn til Byraadene, kan man jo lige saa godt tale om, at tage Hensyn til Sogne- raadene; men jeg kan ikke se, at man da tog det rette Hensyn overfor den Sag, som her er under Overveielse. Jeg vil imidlertid indrømme, at der foreligger en saadan Tilstand, som er arvet fra Fortiden, og som man paa en eller anden Maade maa se at knytte til de Lovbestemmelser, som vi nu agte at give. I det Forslag, som jeg fremkom med i 1871, søgte jeg at skjelne imellem den geistlige Virksomhed og den Virksomhed i